7/6

ÇOK ACELE SÜRELİDİR

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAYI : B100TSH0100005
KONU: Yazılı Soru Önergesi

14.06.05 8638

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 24.05.2005 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-11297 sayılı yazıları.

Antalya Milletvekili Sayın Feridun Fikret BALOĞLU tarafından alerjik tepkilere neden olduğu gerekçesiyle kavak ağaçlarının kesilmesine ilişkin Bakanlığımızca cevaplandırılmak üzere verilen (7/6249) sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER:
Ek-1 Önerge Cevabı (1shf)
Ek-2 İlgili belgeler (dosya)

Mithatpaşa cad.no: 3 Sıhhiye/ANKARA
Telefon :0 312 435 64 40 Faks: 0 312 434 44 49 Elektronik adres:www.saglik.gov.tr

Antalya Milletvekili Sayın Feridun Fikret BALOĞLU tarafından. alerjik tepkilere neden olduğu gerekçesiyle kavak ağaçlarının kesilmesine ilişkin Bakanlığımızca cevaplandırılmak üzere verilen (7/6249) sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR :

1-Tüm kavak türlerinin benzer alerjik tepkilere neden olduğuna ilişkin bilimsel bir tespit var mıdır?

Örneğin Kanada kavağı ile sınırlı bir iddia mı söz konusudur?

2-Kavak ağaçlarının kırsal alandaki etkisi ile kentteki etkilerinin farklı olabileceği iddiası gerçeği yansıtmakta mıdır?

3-Kavak ağacı kesen yöneticilerin, Bakanlığınızdan görüş isteği olmuş mudur? Varsa ne tür bir yanıt verilmiştir?

4-Bakanlığınızın kentsel ya da kırsal alanda dikilmesini sakıncalı bulduğu ağaç türleri var mıdır? Bu bilgiler, kamuoyuna açıklanmış mıdır?

CEVAPLAR:

Cevap 1- Kavak türleri ve hangi tür bitkilerin benzer alerjik tepkilere neden olabileceği konuları ormancılıkla ilgili olup. Bakanlığımızın görev alanı dışındadır.

Ancak; Mayıs ayında havaya karışan ve hava kirliliğine neden olan kavak pamukçukları ve polenleri ile ilgili halkın yoğun şikayetlerine neden olduğu gerekçesi ile Mayıs 2000-2004 yıllarında, Tokat, Osmaniye, Kayseri, Zonguldak Valilikleri tarafından, Bakanlığımızın görüşü talep edilmiş olup, Bakanlığımızca Konunun insan sağlığına etkisi ve alınacak önlemler konusunda Hacettepe, Gazi, Ankara Üniversiteleri Rektörlüklerinden bilgi ve görüş istenmiştir.

Görüşlerde; diğer pek çok tür ağaç ve bilhassa çayır polenlerine bağlı alerjik hastalıkların oluşabildiği, özellikle dişi tür kavak polenlerinin de pamukçuklarla birlikte taşınabildiği, tahriş edici, çevre kirletici özelliklerinin ön planda olduğu ve diğer çevre kirliliğine neden olan pollutanlar gibi solunan havaya karışarak göz, burun ve solunum yollarında irritasyona, alerjik rinit ve alerjik astıma yol açabileceği, ağaçların kesilmesine gerek görülmediği ancak yoğun yerleşim bölgelerinde ve yakınlarında kavak ağacı dikiminden kaçınılması, daha çok erkek türlerinin dikiminin tercih edilmesi. açık alanlara ve kırsal bölgelere dikiminin önerilebileceği belirtilerek, polen ölçüm istasyonlarının kurulması ve sonuçlarının, hava raporlarıyla birlikte halka duyurulması ve alınacak kişisel önlemlere ilişkin hususlar belirtilmiştir.-

Cevap 2-Bu konuda elimizde bilimsel herhangi bir veri yoktur.

Cevap 3-Hangi yöneticilerin kavak ağacı kestiği Bakanlığımızın bilgisi dahilinde değildir.

Cevap 4-Ağaç türleri ormancılık ile ilgili olup, ağaç türleri konusunda ve kamu oyuna açıklanmak üzere Bakanlığımızda bilgi mevcut değildir. Bu tür bilginin Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan talep edilmesi uygun olacaktır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

7/6249

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı

Sayı : B.10.1.RSH.0.00.10-7-1185/528-
Konu : Yazılı Soru Önergesi

7405 07.06.2005

TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 01.06.2005 gün ve 5709 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı, yazı ve ekleri incelenmiş olup, Antalya Milletvekili Sayın Feridun BALOĞLU' nun sayın Bakanımıza cevaplandırılmak üzere tevcih ettiği (7/6249) numaralı yazılı soru önergesine verilecek cevaba esas teşkil edecek Başkanlığımız görüşü aşağıda sunulmuştur.

Soru 1:Tüm Kavak türlerinin benzer alerjik tepkilerere neden olduğuna ilişkin bilimsel bir tespit var mıdır?
Örneğin Kanada kavağı ile sınırlı bir iddia mı söz konusudur?

Cevap: 1-Tüm kavak türlerinin benzer alerjik tepkilere neden olduğuna dair elimizde bilimsel veriler bulunmadığı gibi, "Kanada Kavağı" olarak tabir edilen kavak türü hakkında da elimizde kesin bir bilimsel veri mevcut değildir.

Soru 2-Kavak ağaçlarının kırsal alandaki etkisi ile kentteki etkilerinin farklı olabileceği iddiası gerçeği yansıtmakta mıdır?

Cevap 2-Bir ağaç türünün kırsal alanlarda kentsel alanlarda farklı etki yapabileceği konusu bilimsel olarak çok yönlü araştırmalar sonucunda tespit edilebilir.

Soru 3-Kavak ağacı kesen yöneticilerin, Bakanlığınızdan görüş isteği olmuş mudur? Varsa ne tür bir yanıt verilmiştir?

Cevap 3-Kavak ağacı kesen yöneticiler Başkanlığımızdan bugüne kadar görüş isteğinde bulunmamışlardır.

Soru 4-Bakanlığınızın kentsel ya da kırsal alanda dikilmesini sakıncalı buluduğu ağaç türleri var mıdır? Bu bilgiler, kamuoyuna açıklanmış mıdır?

Cevap 4-Başkanlığımızın kentsel ya da kırsal alanlarda dikilmesini sakıncalı bulduğu ağaç türleri bulunmamaktadır.Kamu oyuna açıklanacak bir bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

H.Ali ÖZEL
Başkan V.

S.B. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GN. MD.LÜĞÜ
07 Haziran 2005
SAYI: 4485

Adres : Cemal Gürsel Caddesi No:18 06100 Sıhhiye ANKARA Tel: 0 (312) 435 56 80 Fax: 0(312) 435 35 46
Web adresi : www.rshm.saglik.gov.tr e-mail : resak@saglik.gov.tr

7/6243

ACELE ve GÜNLÜDÜR

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

4432 06 HAZİRAN 2005

Sayı : B100THG0100007
Konu : Yazılı soru önergesi cevaplandırılması

TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ : 01.06.2005 tarih ve B100TSH0100005-5709 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Feridun Fikret BALOĞLU tarafından Sayın Bakanımıza yöneltilen "alerjik tepkilere neden olduğu gerekçesiyle kavak ağaçlarının kesilmesine ilişkin" soru önergesi ile ilgili olarak Bakanlığımız hastanelerinde görev yapan uzman hekimlerden alınan görüşlere göre;

Kavak ağacı içinde tohumlarını taşıyan pamukcuklar yayması nedeniyle alerjik yönü sıkça sorgulanan bir ağaçtır. Aslında alerjik potansiyelinden ziyade tahriş edici ve çevre kirletici özellikleri ön plandadır. Ancak şanssızlıkları tozuştukları mevsimde, atmosferde gözle görülmeyen oldukça yoğun alerjik potansiyele sahip çayır polenlerinin de bulunmasıdır. Alerjik bulguların artışından birinci planda bu çayır polenleri sorumlu iken suç, nispeten daha masum olan kavak ağaçlarına atılmaktadır.

Kavak türleri benzer yapıya sahiptirler ve bu pamukcuklarla tozuşan türleri dişi kavak türleridir. Yeni ağaçlar dikilirken erkek cins kavak ağaçları tercih edilebilir. Böylece pamukcukların yarattığı kirlilik ve göze boğaza kaçarak oluşturdukları tahriş azalmış olur.

Kavak ağaçlarının kırsal ve kentsel alanda etkilerinin farkı konusunda kesin bilgi vermek güçtür. Bazı polenlerin hava kirliliğinin yoğun olduğu bölgelerde alerjik özelliklerinin arttığını gösteren çalışmalar varsa da kavak polenleriyle ilgili kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Kavak hem kırsal hem kentsel alanda çabuk büyümesi ve kerestesi nedeniyle dikilebilecek bir ağaçtır.

Kentsel ve kırsal alanda dikimi yapılacak ağaç seçimi ile ilgili olarak ise ağaç polenlerinin alerjik potansiyeli sanılanın aksine fazla olmadığından, su emme ve verme, kök uzunluğu nedeniyle alt yapılara zarar vermeme gibi konularda ziraat yada orman mühendislerinin fikrinin alınması uygun olacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Uzm. Dr. İsmail DEMİRTAŞ
Genel Müdür

S.B. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GN. MD.LÜĞÜ
06 Haziran 2005
SAYI: 4417

Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Mithatpaşa Cad. No:3 (B) Blok 7 Kat
Sıhhiye ANKARA
Tel: 0 312 435 64 40 Dahili: 1291 Fax: 0 312 434 42 58

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ

08.06.2000

B.30.2.HAC.0.A3.00.00-

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
KANSERLE SAVAŞ DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi:02.06.2000 tarih ve B100KSD0000007-5010-543 sayılı yazınız

Kavak ağacı, International Agency for Research on Cancer (IARC, Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu) sınıflamasında yer alan kanserojen maddeler arasında bulunmamaktadır.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ayşe Kars

Enstitü Müdür v.

1252
9-6-2000

Eşine Kont. Sb. md
9/6 Aj

7/6249

Sn. Ozen
14.06/

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI 2000 YIL 2 Mayıs 1920 - 2000

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı

SAYI:B100KSD0000007/5010–577
KONU: Kavak Ağacının kanserojen etkisi .

TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ: a) 01.06.2000 tarih ve 3507 sayılı yazınız.
b) 02.06.2000 tarih ve 5010/547 sayılı yazımız.

İlgi (a) sayılı yazınız konusunda Hacettepe Üniversitesi Onkoloji Enstitüsünden alınan görüşte belitildiği gibi Kavak Ağacı International Agency For Research on Cancer sınıflamasında yer alan kanserojen maddeler arasında bulunmadığı belirtilmiştir.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Emire ÖZEN
Başkan V.

S. B. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GN. MD.LÜĞÜ
12 Haziran 2000
SA 3193

Adres: Ataç Sokak No:21/3 Yenişehir/ ANKARA Tel: (0 312) 435 88 43 Faks:(0 312) 435 88 42

7/6243

T.C

SAĞLIK BAKANLIĞI
TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : **BI00TSH0100002** 01.06.20* 3507
Konu : Kavak Ağacının Kanserojen Etkisi.

KANSER SAVAŞ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 06.05.2000 tarih ve 2772 sayılı yazı.

Osmaniye Sağlık Müdürlüğünün ilgi yazısı yazımız ekinde olup, konuya ilişkin Başkanlığınız görüşlerinin ilgililere bildirilmek üzere 06.06.2000 tarihine kadar Genel Müdürlüğümüze bildirilmesi hususunda,

Gereğini arz ederim.

Ek:1 Sayfa

Osman BUNSUZ
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

7/6248

T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

SAYI : B.30.2.ERC.0.70.00.00/401 - 01142- 0463 **02/08/2001**
KONU: Polen Tozları

SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜNE
(Gıda ve Çevre Kontrol Şube Müdürlüğü)
KAYSERİ

İLGİ:10.07.2001 tarihli ve 10617 sayılı yazılarınız.

Bahar ve yaz aylarında başlayarak genellikle kavak ağaçlarından kaynaklanan ve polen adı verilen parçacıkların insan sağlığı üzerinde ne gibi etkilere sahip oldukları hakkındaki ilgi yazılarınız incelenmiştir.

Konu ile ilgili olarak; Üniversitemiz Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalının hazırlamış olduğu rapor ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Yusuf ALAY
Genel Sekreter V.

EKİ: 1 Rapor

T.C
KAYSERİ İL
SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
GIDA KONT[illegible] ÇEVRE SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TARİH: 20.08.2001
SAYI: 1106
DOSYA NO: 5200

10.08.01 * 14900
Sayın

7/6249

KAVAK POLENLERİNİN İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ

Kavak ağacı, Kuzey Yarımküreye özgü bir ağaçtır. Ilıman iklim koşullarında yetişir. Yurdumuzun özellikle ormandan fakir bölgelerinde halk tarafından çok iyi bilinen ve yetiştirilen bir ağaç türüdür. Bu bölgelerde başta yapı kerestesi olmak üzere odun hammaddesine duyulan ihtiyaç kavak ağacından karşılanır (1).

Ülkemizde sık olarak görülen kavak türü ak kavak (populus alba) olup,ülkemizin Kuzey, Batı, Güney, İç Anadolu ve Trakya Bölgelerinde yaygındır. Özellikle park ve bahçelerde süs bitkisi olarak dikimi yaygındır (2).

Dişi kavak ağaçlarının polenleri beyaz pamukçuklara benzer. Pamukçuklar, polenlerin rüzgarla dağılmasını kolaylaştırır. Bu nedenle, Kuzey Amerika'da kavak ağaçlarına pamuk ağacı da denir. Bahar aylarında bu pamukçuklar allerjik insanlar için oldukça rahatsız edici olabilir. Bu nedenle bahçelere dişi kavak dikilmesi tavsiye edilmez (2).

Kavak polenlerinin incelenmesinde; poliakrilamid jel elektroforezinde 20'den fazla protein bandı bulunduğu ve bunlardan en az 4 tanesinin glikoprotein yapısında olduğu tespit edilmiştir. Bunlardan yedi fraksiyonun tavşanlarda antijenik aktivitesi yanı sıra; çeşitli enzim aktivitelerinin olduğu da gösterilmiştir (3).

Başta astım olmak üzere çeşitli allerjik hastalıklarda kavak polenlerinin etkili olduğu bilinmektedir. Allerji testi ve allerji tespiti amacıyla kullanılan test solüsyonları içerisinde söğüt ağacı ve kavak ağacına ait allerjenler birlikte bulunmaktadır (4).

Sonuç olarak kavak ağacı polenleri, bünyesel olarak hassas kişilerde allerjik reaksiyonlara neden olabilmektedir.

1- http:// web.ttnet.net.tr / Users/kavak /mlzkvfyt/mlzkvfyt/htm.
2- http://www.tema.org.tr/eco_dünya/eco_ay/ayin_agaci/kavak.html.
3- Ashford AE, Knox RB: Characteristics of pollen diffusates and pollen wall cytochemistry in poplars, J Cell Sci 1980, Aug; 44:1-17
4- Stallergens & SAY: 2000 ürün kataloğu s:17

7/6243

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Nuh Naci Yazgan Göğüs Hastalıkları
Hastanesi Baştabipliği

KOMİSYON RAPORU

Polenler, karmaşık yapıya sahip olup bitkilerin erkek tohumudur. Bitki türlerine bağlı olarak çok farklı şekilleri bir çok allerjik proteini bünyesinde bulundurur. Bu taneciklerin küçük ve ince olanları rüzgar yoluyla dağılır, daha büyük olanlar ise böceklerle taşınır. Polen allerjisine yol açan başlıca üç bitki türü vardır. Bunlar çayır otları, ağaçlar ve yabanı otlardır. Ağaç polenlerinin allejik özellikleri otların ki kadar araştırılmamıştır. Ağaçlar Ocak - Mayıs arası, çayır otları Mayıs - Temmuz arası, yabani otlar ise Temmuz - Ekim arası polen verirler. Rüzgarla bu polenler geniş alanlara dağılabilirler.(Yaklaşık 400 mil) Ağaç polenleri ise kısa mesafelere yayılır.(8-150km.) Bu nedenle şehir merkezlerinde yaşayanlar ağaçlardan ziyade çim ve ot polenlerinden etkilenirler. Tüm allerjik maddeler gibi kavak polenleride duyarlı şahıslarda Allerjik Rinit ve Astma Alevlenmesine neden olabilir. Yalnız kavak polenlerini tüm allerjik hastalıklarda tek başına suçlamak doğru olmaz. Diğer allerjenlerin olumsuz etkilerinde kavak polenlerinin de yeri vardır diyebiliriz.

Komisyon Başkanı
Dr. Ali ATAN
Göğüs Hastalıkları ve
Tbc Uzmanı

Üye
Dr. Devrim AKALIN
Göğüs Hastalıkları ve
Tbc Uzmanı

Üye
Dr. Ercan ERTOY
Göğüs Hastalıkları ve
Tbc Uzmanı

Üye
Hüseyin Biraderoğlu
Göğüs Hastalıkları ve
Tbc Uzmanı

TASDİK OLUNUR.
16.07.2001

7/6248

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı: B100TSHO100002
Konu : Kavak tozları ve havadaki bitki polenleri.

21.09.01. 15769

REFİK SAYDAM HIFZISSIHHA MERKEZİ
BAŞKANLIĞINA

İlkbahar Yaz mevsimlerinde Çevre havasında miktarları önemli boyutlarda artan kavak pamukçuk, toz ve polenleri ile diğer bitki polenlerinin solunum sistemi, astım ve allerji hastalıklarında artışa sebep olduğu nedeniyle çeşitli Valiliklerden alınan şikayetler üzerine Ankara'da üç Üniversitenin Göğüs Hastalıkları ve Allerji Ana Bilim Dalı Bölümlerinden alınan görüşler ekte gönderilmektedir.

Ekli görüşlerden anlaşılacağı üzere hassas ve allerjik bünyeli hastaları uyarmak ve polenlerin allerjik etkilerinden korunmalarını sağlamak yönünden havada günlük polen sayımlarının yapılarak meteoroloji raporları ile birlikte halka ilan edilmesinin ve polen miktarlarının yüksek olduğu günlerde polenlere hassas kişilerin alacağı tedbirler konusunda bilgilendirilmelerinin gereği üzerinde durulmaktadır.

Başkanlığınız bünyesindeki Çevre Sağlığı Araştırma Müdürlüğü Hava Kirliliği Kontrol ve Araştırma Labaratuvarında bu konuda bir birimin kurulması için gereken teknik ve teknolojik alt yapı koşullarının ve maliyetinin araştırılarak buna dair bilgiler ile öncelikle Başkanlığınız Labaratuvarında ve bunu takibende diğer Bölge Hıfzıssıhha Labaratuvarlarına yaygınlaştırılarak bu tür hizmetlerin de verilip verilemiyeceği hususlarındaki görüşünüzün Genel Müdürlüğümüze ivedilikle gönderilmesini arz ederim.

Dr. Ali İhsan ERCAN
Genel Müdür Yardımcısı

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
ANKARA

Yazı İşleri Müdürlüğü

20.06.2001

Sayı : B.30.2.HAC.0.70.00.01/02946
Konu :

Sağlık Bakanlığı'na,
(Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

İlgi: 25.05.2001 tarih ve B100TSHO100002-5264-8770 sayılı yazınız.

İlkbahar aylarında bitkilerden oluşup havaya karışarak zamanla ufalanıp havada asılı hale gelebilen ve insanları etkileyen bitki polenleri ile özellikle bazı tür kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların insanların sağlığı üzerine etkilerinin neler olabileceğinin bilinmesine gereksinim duyulduğu ilgi yazınız ile bildirilmektedir.

Bakanlığınız tedbir ve uygulamalarına ışık tutmak ve yol göstermek maksadıyla söz konusu polenlere ilişkin Üniversitemiz Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Pediatrik Allerji Başkanlığı'nın görüş yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Gen. Sek.

Prof. Dr. Tunçalp ÖZGEN
Rektör

SAĞLIK BAKANLIĞI
Genel Evrak Müdürlüğü
20 Haziran 2001
26224

Eki: 2 sayfa

MS/ŞT.19.06

7/6248

15.06.2001

Hacettepe Tıp Fakültesi Dekanlığına

Konu: Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 25.05.2001 tarih ve 8770 sayılı yazısı hakkında görüş

Bahar, yaz ve sonbahar mevsimlerinde farklı türdeki bitkilerden kaynaklanan polenlerin havaya karışması sonucu bu polenlere duyarlılığı bulunan kişiler bölümümüze allerjik bronşiyal astma, allerjik rinit ve allerjik konjunktivit ile başvurmaktadırlar. Belirli mevsimlerde ortaya çıkan veya artan öksürük, solunum sıkıntısı, burun akıntısı, burun tıkanıklığı, hapşırma, burun kaşıntısı, gözlerde sulanma, kızarıklık ve kaşıntı nedeniyle başvuran hastalarda yapılan tetkiklerde sıklıkla karşılaşılan etkenler öncelikle çayır polenleridir. Daha az sıklıkla ağaç ve ot polenleri sorumlu olarak bulunmaktadır. Bölümümüzde polenlere yönelik olarak yapılan deri testlerinde çayır polenlerinden Cynodon dactylon (ayrık otu), Phleum pretense (kedi kuyruğu), Poa mix (tavşan bıyığı), Lolium prenne (delice), Dactylis glomerata (domuz ayrığı), Avena sativa (yulaf), Festuca (yumak otu); ağaç polenlerinden Platanus (çınar), Populus (kavak), Salix (söğüt), Ulmus (karaağaç), Quercus (meşe); ot polenlerinden ise Artemisia (yavşan), Chenopodium mix (kaz ayağı), Salsola kali (soda otu), Plantago (sinir otu) araştırılmaktadır. Allerjik bronşiyal astma ve/veya allerjik rinokonjunktivit tanısı olan hastalarda yukarıda sayılan polenlerden bir veya daha fazlasına duyarlılık saptanabilir. Kavak (populus) ağaçlarının polinasyon dönemi zaman olarak sıklıkla Mart ayı ve bazen Nisan ayı başına denk gelmektedir. Kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların oluşum zamanı ise genellikle Mayıs ayına rastlamaktadır. Mayıs ayında allerjik hastalıklara bağlı olarak yakınmaları artan hastalarda ise sıklıkla ağaçlardan ziyade çayırlara duyarlılık saptanmaktadır. Ancak soluduğumuz havaya karışan kavak ağacı pamukçukları diğer çevre kirliliğine yol açan polutanlar gibi göz, burun ve solunum yollarında irritasyona yol açabilirler. Tüm yıl içinde sadece 20 gün süresince pamukçuklar yayan bu türden ağaçların kesilmesine gerek görülmemekte, ancak yoğun yerleşim bölgelerindeki şehir içi asfalt alanların yakınlarında kavak ağaçlarının dikiminden kaçınılması, açık alanlara ve kırsal bölgelere dikimi önerilebilir.

Dünya üzerinde her kıtanın, her ülkenin hatta aynı ülke içinde farklı iklim koşullarına sahip şehirlerde birbirinden farklı bitki örtüsü bulunmaktadır. Yeryüzünün değişen ekolojik dengeleri ile bitki florası da değişim içindedir. Yer değiştiren hava akımları nedeniyle bitkilere ait polenler kaynaklandıkları yerden başka bölgelere doğru yer değiştirmektedirler. Rüzgarla yayılan bu tür polenler (örneğin: söğüt poleni) bitki orijininden 300 km kadar uzağa taşınabilirler. Büyük ve kanatlı yapışkan polenler ise (örneğin: çam poleni) kendi civarında etkin olabilmekte, fazla uzaklara taşınamamaktadır. Böcekler ile yayılan polenler (örneğin: gül), ancak bu türden bitkilerle çok yakından teması olan, bahçıvan gibi, kişilerde yakınmalara yol açabilir.

7/6248

Polenlere ve bunun yanında başka allerjen maddelere karşı duyarlılığı olan kişilere, allerjik oldukları madde hakkında ayrıntılı bilgi verilmesi gerekmektedir. Yaşanılan yöredeki havada bulunan polenlerin düzeyi mevsimler ve hava koşullarına bağlı olarak değişmektedir. Polenlere karşı duyarlılığı olan kişilerin korunabilmesi amacıyla havadaki polen düzeylerinin ölçülerek medya aracılığı ile duyurulması toplum sağlığı açısından önerilebilir.

Saygılarımla,

Prof.Dr. Yıldız Saraçlar

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
Pediatrik Allerji & Astma Ünitesi Başkanı

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

...../...../2001

SAYI : B.30.2.GÜN.0.70.00.00/ 688 -8198
KONU :

SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

İLGİ : 25.05.2001 gün ve B100TSHO100002-5264-8770 sayılı yazınız.

İlkbahar aylarında bitkilerden oluşup havaya karışarak zamanla ufalanıp havada asılı hale gelebilen ve insanları etkileyen bitki polenleri ile özellikle bazı tür kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların insan sağlığı üzerindeki etkilerinin neler olabileceği hakkındaki ilgi yazınız Üniversitemiz Tıp Fakültesi Dekanlığınca incelenmiş olup, konuya ilişkin alınan görüşleri ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr.Ülker AKKUTAY
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

SAĞLIK BAKANLIĞI
Genel Evrak Müdürlüğü
11 Temmuz 2001
011377

EK: 1 Tk.

7/6243

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Sayı : B.30.2.GÜN.0.01.00.36-3594

ANKARA

Tarih 02 / 07 / 200.1

Konu : .

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İLGİ : 04.06.2001 tarih ve B.30.2.GÜN.0.70.00.00/583-6848 sayılı yazınız.

Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünden alınan ve ilgi yazınızda belirtilen, İlkbahar aylarında bitkilerden oluşup havaya karışarak zamanla ufalanıp havada asılı hale gelebilen ve insanları etkileyen bitki polenleri ile özellikle bazı tür kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların insan sağlığı üzerindeki etkilerinin neler olabileceği hakkında Fakültemiz ilgili Anabilim Dallarından alınan görüş ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Haluk TOKUÇOĞLU
Dekan

Ek : 1 Tk.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
06510 Beşevler, Ankara – TÜRKİYE
Tel: (90) (312) 212 90 19 – (90) (312) 214 10 00 / 6119 • Fax: (90) (312) 212 90 19

7/6249

Sayı:128
Konu:Polenler hk.

Gazı üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığına

İlgi: 36-3191 sayılı ve 08/06/2001 tarihli yazıya cevaben

Özellikle ilkbahar aylarında bitkilerden oluşup havaya karışarak asılı hale gelen bitki polenleri ailesel yatkınlığı olan kişilerde allerjik astım, allerjik konjunktivit ve allerjik rinit gibi hastalıkların ortaya çıkmasına veya hastaların şikayetlerinin artmasına neden olmaktadır. Çevremizde çok değişik türleri bulunan ve polen üreten bitkilerden sadece birisi de bazı tür kavak ağaçlarıdır. Kavaklardan kaynaklanan pamukçukların değil, gözle görülemeyen kavak polenlerinin allerjik hastalıklarda rolü vardır. Pamukçuklar bu polenlerin taşınmasında kısmen rol oynarlar. Tüm Dünya'da olduğu gibi zengin bitki örtüsü olan ülkemizde de kavaklar dışında polenleri olan çok sayıda bitki vardır.

Genellikle atmosfer havasında bulunan polenlere karşı alınabilecek kesin bir önlem yoktur. Ancak duyarlı kişilerin duyarlı olduğu bu polenlerle karşılaşmamaları önerilir. Burada alınacak önlemler bitki örtüsünü ortadan kaldırmaya yönelik olamaz ve mümkün de değildir. Polenlerin yoğun olduğu günlerde duyarlı kişilerin bunlarla karşılaşmaması sağlanabilir. Bunun içinde gelişmiş batılı ülkelerde olduğu gibi atmosfer havasında günlük polen çeşit ve düzeyleri ölçülerek görsel ve yazılı basın yolu ile her gün halka duyurulabilir.

Gereği bilgilerinize arz olunur.

Prof. Dr. Halûk Türktaş
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

7/6243

Doğada bulunan bir çok ağaç, ot, yabani ot ve tahıl polenleri her sene ilkbahar ve sonbahar aylarında atmosferi kaplayarak bir çok insanda solunum yolu hastalıklarına neden olmaktadır. Polenler gözle görülemiyecek kadar küçüktür ve hava koşullarına bağlı olarak bitkiden bitkiye taşınır. Kavak ağaçlarının havada süzülen pamuksu yapıları halk arasında polen olarak bilinmesine rağmen, bunlar gerçek polenler değildir ve hastalığa neden olmazlar. Bu pamuksu yapılar dişi kavak ağaçlarına aittir ve paraşüt görevi üstlenerek tohumlaşmada rol alırlar. Dikkat edilirse içlerinde siyah renkte tohumlar bulunduğu görülebilir. Kavak ağaçlarının solunum yolu hastalıklarına yol açan gerçek polenleri erkek ağaçlara aittir ve bunlar çıplak gözle görülmeyen gerçek polenlerini biraz daha erken dönemde üreterek havaya bırakırlar. Sonuç olarak havada birbirinden çok farklı türde bitkiye ait polen bulunur ve bunların herbiri tek başına allerjik hastalık çıkması için yeterlidir. Bizim ülkemizde, özellikle iç anadolu bölgesinde çok değişik türde bitkiye ait polen bulunmaktadır. Ekte, 1990-1993 arası dönemde Ankara'daki polen sayımını araştıran bir çalışma sunulmuştur. Burada da bölgemizdeki polen çeşitliliği dikkati çekmektedir. Ekte sunulan diğer araştırmada 1995-1998 yılları arasında Ankara ve civarında yaşayıp, astım ve saman nezlesi olan çocuklardaki allerji deri testleri sonucunu göstermektedir. Bu çalışmada da hastaların sadece %19 da tek bir allerjene duyarlık saptanmış, geri kalan gruptaki herbir hastanın birden çok allerjene duyarlı olduğu görülmüştür. Bu nedenle kavak ağaçlarını kesmek gibi belli bir bitki türünü azaltmak hastalık bulgularının azalmasına neden olmaz. Meşe, ceviz, sedir, huş ve çınar ağacı polenleri de hastalıklara neden olacaktır. Ayrıca ot, yabani ot ve tahıl polenleri yanısıra havadaki küf mantarı sporları da allerjik hastalıkların önemli bir nedenidir. Bunların herbirini elimine etmek de mümkün değildir.

Bu nedenle alınacak önlemlerde, öncelikle insanlara allerjik hastalıkları tanıtmaya, bu hastalıklardan korunmak için polen dönemi boyunca kullanılması gereken ilaçlar ve bazı yöntemler bulunduğunu öğretmek hedeflenmelidir. ABD ve Avrupa'da olduğu gibi ülkemizde de polen sayımı yapan istasyonların kurulması, günlük sonuçların hava raporu programlarında radyo ve TV aracılığı ile duyurularak halkın bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Saygılarımla

Doç. Dr. İpek Türktaş

T.C.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

TIP FAKÜLTESİ

DERMATOLOJİ ANABİLİM DALI
BAŞKANLIĞI

7/6248

ANKARA

Sayı : 2001/251

Konu :

22.05.2001

GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

İLGİ:B.30.2.GÜN.0.01.00.36-3191 sayı ve 08.06.2001 tarihli yazı.

08.06.2001 tarihli Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetler Genel Müdürlüğünden gelen bitki polenleri ve kavak ağaçlarının insan sağlığı üzerindeki etkileri konusunda Dermatoloji görüş raporumuz ektedir.
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Saygılarımla.

Prof.Dr.M.Ali GÜRER
Dermatoloji Anabilim Dalı Başkanı

7/6243

BİTKİ VE KAVAK POLENLERİ ALLERJİLERİ
DERMATOLOJİ GÖRÜŞ RAPORU

Özellikle İlkbahar aylarında atmosfere karışarak havada asılı hale gelen bitki polenlerinin "Dermatolojik açıdan" belirgin etkileri görülmemektedir. Bitki polenleri ile oluşan astma ve allerjik rinit problemli hastalar daha çok "allerji","KBB" veya "Göğüs Hastalıkları" bölümlerine başvurmaktadır. Doğada kavak dışında kestane, akasya, iğde, ayçiçeği, çeşitli otlar ve çiçeklerinde polenleri değişik zamanlarda ortama karışmaktadır. Polenlerin inhalasyon ile yol açacağı allerjileri saptamak için "polen takvimi" gerekmektedir. Dermatolojiye başvuran allerjik hastalık grubuna ekzemalar, ürtiker ve atopik dermatitli hastalar oulşturmaktadır.

Ürtiker çeşitli inhalant allerjenler ile proneke olabilen multifaktöriyel çoğu zamanda idiopatik bir tablodur.

Ancak bu tür polenlere allerjik şikayetlerinin arttığını gösteren belirgin bir hasta gurubumuz bulunmamaktadır.

Literatürde polen ve inhalen illerjenler ile allerji ilişkisi arasında çok sınırlı bilgi bulunmaktadır. Türkiye'den Akdeniz Üniversitesi pediatrik allerji bölümünden "Lihalant allergens: as a ause of respiratory allergy in last mediterranean area" isimli çalışmaları Allergol. Immuropathol. 1996 May (24) 3: 116-9'de yayınlanmıştır.

Kavak polen sensitivitesi ile ilgili olarak "Areopollinologic and allergologic studien for the clorification of" popiler tree hayfever'ı de yayınlanmıştır. Astmanın kavak ile ilişkisi az görüldüğü bildirilmektedir. Orv.Hetil 1993 19:134-138:2081-31

Bu konuda Allergist göğüs hekimlerinin görüşlerinin alınması daha uygundur.

7/6248

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : B.30.2.ANK.0.70.00.00 / 49-1-1242

Ankara
19/07/2001

SAĞLIK BAKANLIĞINA

İLGİ : Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 25/05/2001 tarih ve B100TSH0100002-5264-8770 sayılı yazısı.

Özellikle İlkbahar aylarında bitkilerden oluşup havaya karışarak zamanla ufalanıp havada asılı hale gelebilen ve insanları etkileyen bitki polenleri ile özellikle bazı tür kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların insanların sağlığı üzerindeki etkileri ile ilgili olarak Üniversitemiz Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı Alerjik Hastalıklar Bilim Dalı tarafından hazırlanan 09/07/2001 tarihli rapor ile Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığının 03/07/2001 tarih ve 2114 sayılı yazının birer örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Prof.Dr.Nusret ARAS
Rektör

EKLER :
EK-1 Rapor (14 sayfa)
EK-2 Yazı Örneği (1 adet-1 sayfa)

SAĞLIK BAKANLIĞI
Genel Evrak Müdürlüğü
30 Temmuz 2001
2001003118

Adres : Ankara Üniversitesi Rektörlüğü 06100 - Tandoğan - ANKARA Tel: 0 (312) 212 60 40 - 50 Faks : 0 (312) 212 60 49

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
DAHİLİ TIP BİLİMLERİ BÖLÜMÜ
Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığı

7/6248

Sayı: 298 /2114.
Konu:Polenler Hk.

Ankara
03.07.2001

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Dekanlığına

İlgi: 04.06.2001 tarih ve 1-10/13248 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen ilkbahar aylarında havada bulunan bitki polenleri ile bazı tür kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların insan sağlığı üzerindeki etkileri konusunda görüşlerimiz istenmiştir.

Bu tür şikayeti olanların daha çok göğüs hastalıkları ve allerji bölümlerine başvurdukları bilindiğinden bu bölümler bu etkileri daha ayrıntılı açıklayabileceklerdir. Halk Sağlığı yönünden bu konudaki bilgilerimiz şu doğrultudadır.

Bu konuda pek çok ülkede çeşitli çalışmalar yürütülmüş olup, özellikle allerjik astımlı hastalarda yapılan deri testlerinde kavak ve bitki polenlerine karşı allerji tespit edilmektedir. İlkbahar aylarında özelliklede Mart ve Mayıs aylarında bunlara bağlanan semptomlar genel olarak hassasiyeti olan kişilerde ortaya çıkmaktadır. Kavak ağacı pamukçuklarına ve diğer ağaç polenlerine hassas olanlar, diğer bazı polenlere de hassas bulunmuştur. Bu konudaki bazı çalışmalarda ise huş, kayın, fındık, meşe ağacı polenleri en önemli olarak bulunmuş, kavak polenlerine karşı daha zayıf pozitif değerler elde edilmiştir. Spesifik Ig E antikorları ve hava polen içeriği ölçümleri bu konuda daha objektif veriler sağlayabilir. Ülkemiz koşullarında bu konuda bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Prof.Dr.Arslan TUNÇBİLEK
Halk Sağlığı Anabilim Dalı
Başkanı

A.A.

7/6249

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANELERİ
Allerjik Hastalılar Bilim Dalı

.....

Tarih : .....
Dosya No : ..... Sayı : .....
Konu : ..... 60 .....
..... 12 .....

Ankara
09/07/2001

A.Ü.Tıp Fakültesi
Göğüs Hast. ve TBC. Anabilim Dalı Başkanlığına

İlgi 06/07/2001 tarihve 17053 sayılı dekanlığımız yazısına istinaden ; Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık hizmetleri Genel Müdürlüğünden gönderilen polenlerle ilgili bilimsel araştırma sonuçlarına dayalı görüş isteği doğrultusunda bilim dalımızdaki çalışma sonuçlarını da içeren raporumuz ekte bilgilerinize sunulmuştur. Gereğini bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Zeynep Mısırlıgil
Allerjik Hast. Bilim Dalı Başkanı

(Stok No. 5) D.M. 2.01 20.000

7/6243

ÜLKEMIZDE POLEN DAĞILIMI

Ülkemizdeki polen dağılımları henüz net değildir. Sadece bazı bölgelerde polen dağılımının dökümentasyonu mevcuttur. Buna göre Isparta, Burdur, Samsun, İstanbul, Ankara, Eskişehir, Kütahya ve Bursa'da ağaç ve çayır polenlerine yaygın olarak rastlanmıştır. Ağaçlardan en fazla çam (pinus), selvi (cupressaceae), çınar (platanus), meşe (quercus), söğüt (salix), zeytin (olea) ve kayın (fagus) ağacı polenlerine rastlamıştır. Çayır polenlerinden en çok *graminaea*'lar, yabani otlardan ise *urticaceae*, *plantago*, ve *artemisia* polenleri yoğun olarak gözlenmiştir.

Ankara'da polen dağılımı incelendiğinde 1997'de total polen sayısının %81'inin ağaç polenleri, %11'inin çayır polenleri, %8'inin ise yabani ot polenleri tarafından oluşturulduğu görülmüştür (Şekil 1). Bu rakam 1997 yılı için geçerli olmakla birlikte Ankara'da diğer yıllarda da benzer dağılım izlenmektedir.

ÜLKEMIZDE POLEN DUYARLILIĞININ KLINIK ÖNEMI

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları ABD, Allerji Bilim Dalı tarafından yapılan bir epidemiyolojik çalışmada deri testleri sonuçlarına göre, Ankara'da erişkin populasyonda çayır poleni duyarlılığı %12, ağaç poleni duyarlılığı %9 ve yabani ot poleni duyarlılığı %5 oranında görülmüştür (Şekil 2). Bu olguların bir kısmı sadece deri testi pozitif olup polen maruziyetinde herhangi bir klinik yakınması olmayan olgulardır.

Polen duyarlılığı başlıca mevsimsel allerjik rinit ve daha az olarak da mevsimsel astıma neden olmaktadır. Ülkemizde astımlı olgularda polen duyarlılığı oranı %25 ile %62.5 arasında değişmektedir. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları ABD, Allerji Bilim dalı tarafından yapılan bir değerlendirmede 300 astımlı olguda %25 oranında polen duyarlılığı saptanmıştır (Şekil 3).

Bunun yanısıra 2000 yılı ilkbahar döneminde bahar döneminde ortaya çıkan rinokonjunktivit yakınmaları ile AÜTF Göğüs Hastalıkları ABD, Allerji Bilim Dalı polikliniğine başvuran Ankara'da yaşayan hastaların hemen hepsinde (%100) çayır poleni duyarlılığı olduğu, bunu 2. sırada %60 ile ağaç duyarlılığının izlediği görülmüştür (Şekil 4). Aynı dönemde Ankara'da çayır polenleri sayıldığında en yüksek miktarın Haziran ayında olduğu gözlenmiştir. Bu olguların başvuru tarihleri incelendiğinde ise Ankara atmosferindeki çayır poleni sayısındaki artışa paralel olarak hasta başvuru sayısında da artış olduğu gözlenmektedir (Şekil 5).

Mayıs ve Haziran ayları Ankara için atmosferde maksimum çayır poleninin bulunduğu dolayısı ile duyarlı hastaların yakınmalarının en fazla arttığı dönemdir. Aynı dönemde ülkemizde

özellikle İç Anadolu bölgesinde bir şehir ağacı olarak ekilmiş olan Kavak ağacının da pamukçuklarını atmosfere salmaktadır. Doğal olarak bu görüntü çoğu kişide bu mevsimde başlayan yakınmaların kavak ağacından salınan pamukçuklar nedeni ile oluştuğunu düşündürmektedir. Çayır poleni ile yaklaşık olarak aynı dönemlerde atmosfere salınan kavak ağacının bu pamukçuğu gerçekte polen taşımamaktadır. Gerçekte ülkemizde mevsimsel allerjik rinit ve/veya astıma yol açan başlıca allerjen atmosferdeki miktarı ağaç poleni kadar yüksek olmasa da daha allerjenik olduğu için çayır polenidir. Ağaç polenleri total polen sayısının büyük bir oranını oluşturmasına karşın çok allerjenik olmadığı için klinik önemi çayır polenleri ile kıyaslandığında daha geride kalmaktadır. Bu yanılgı nedeni ile AÜTF Göğüs Hastalıkları ABD, Allerji Bilim Dalında, Ankara'da yaşayan olgularda ağaç duyarlılığının araştırılması ve ayrıca bu olgular içinde kavak ağacı poleni duyarlılığı saptanan olgularda bunun klinik öneminin incelenmesi hedeflenmiştir.

Bu doğrultuda henüz devam eden çalışmanın ön sonuçlarına göre ağaç allerjisi olan 67 olgunun 42'sinde (%62.7) kayın ağacı poleni duyarlılığı ilk sırada yer alırken kavak ağacı poleni duyarlılığı 30 olguda (%44.8) olguda görülmüştür (Şekil 6). 30 olgudan 22'sine kavak antijeni nazal provokasyon ile verildiğinde 6'sında pozitif yanıt alınırken, kavak allerjisi olan 13 olgu kavak ağacı polenizasyon dönemi olan Şubat-Mart ayında hafif düzeyde nazal/konjunktival ve/veya astmatik yakınma tanımlamışlardır. Aynı zamanda çayır poleni duyarlılığı olan bu olguların hepsinin asıl şiddetli şikayetleri çayır poleninin atmosferde en yoğun bulunduğu aylar olan Mayıs ve Haziranda olmaktadır. Buradan da bu olgularda eşlik eden ağaç allerjisi olsa bile asıl hakim olan tablonun çayır poleni duyarlılığından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bu çalışma halen devam etmektedir.

Polen duyarlı olguların değerlendirilmesinde belli bölgelerde mevcut olan polen türlerinin bilinmesi ve anamnezi uyumlu olgularda mutlaka bu polenlerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bölgesel farklılıklar ve polen haritasının bilinmemesi yanlış tanı ve yönlendirmelere açık olabilmektedir.

ÜLKEMİZDE POLEN ALLERJİSİNİN EKONOMİK SONUÇLARI

Ülkemizde mevsimsel allerjik rinitli olguların tanı ve tedavisi uluslarası kılavuzlara göre yapılmaktadır. Bu kılavuzlara göre, yakınmaları mevsimsel olan bu olgulara tedavinin de sadece bu dönemde yapılması önerilmektedir. Rinit tedavisi, allerjenden kaçınma, ilaç tedavisi ve uygun olgularda immünoterapi olmak üzere 3 basamakta yapılır. Hastalığın ilaç tedavisi hastalığın şiddetine göre değişmekle birlikte başlıca, oral/intranasal antihistaminikler, nasal steroidler, gereğinde nasal

dekonjestanlar ve mast hücre degranülasyonunu engelleyen oftalmik ilaçları ve şiddetli olgularda da oral steroidleri içermektedir. Kliniğimizde bu prensipler uygulanarak mevsimsel allerjik rinitin tedavi maliyeti değerlendirildiğinde bir mevsim süresince (başvuru anından yakınmalarının bittiği döneme dek) bir olgunun tedavi maliyeti ortalama olarak 19.4$±3.9$ olarak hesaplanmıştır (Şekil 7). En yüksek maliyetin de çayır poleni sayısının en yüksek olduğu aylar olan Mayıs ve Haziranda olduğu izlenmektedir. Hastalığın başlangıçtaki şiddetine göre incelendiğinde ise şiddetli yakınmaları olan olgularda tedavi maliyetinin daha fazla olduğu izlenmektedir (Şekil 7).

Bütün bu sonuçlar değerlendirildiğinde, hastalığın giderek artan prevalans oranları, yaşam kalitesini yüksek oranda düşüren yakınmalar, halkın bu konuda bilinçlenmesi ve dolayısı ile allerji merkezlerine başvuru oranlarının artması ve bunun oluşturacağı tedavi maliyeti bu duyarlılığın ülkemiz için önemli bir sağlık sorunu olduğunun sinyallerini vermektedir. Bu durumda yapılması gerekenler incelenecek olursa:

1. Polenler dışortam allerjenleri olduğu için pratik olarak polen maruziyetinden kaçınmak mümkün değildir. Polen duyarlı kişilerde maruziyet arttıkça yakınma da artmaktadır. Bu durumda her bölgenin günlük polen sayımlarının yapılması hastaları uyarmak yönünden oldukça gereklidir. Günlük polen sayısının bilinmesi hastanın sosyal aktivitesini ve tedavi durumunu yeniden gözden geçirmesine neden olarak hastalığın daha kontrol altında tutulmasını sağlayacaktır. Ancak bölgesel polen sayımı ülkemizde oldukça güç koşullarda yürütülmeye çalışılıp, rutin olarak yapılmamaktadır. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde günlük hava durumu ile birlikte verilen bu sayımın ülkemiz koşullarında da yapılması bakanlık tarafından alt yapı oluşturulması sağlanabilirse, halk sağlığı açısından önemli bir hizmet verilmiş olacaktır kanısındayız.
2. Polen duyarlılığı olan olguların polenlerin özellikleri ve korunma ile ilgili olarak bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Polen döneminde çok sıcak ve kuru havalarda polen sayısı artmakta, yağışlı ve nemli havalarda ise polenler yere çökmektedir. Sabah 10 ile öğleden sonra 16 arasında polen yoğunluğu en fazla miktardadır. Polen allerjisi olan kişi dış ortamdan içeri girdiğinde üstünü değişmeli, mümkünse saçını yıkamalı veya duş almalıdır. Polen miktarının çok olduğu dönemlerde camlar açılmamalıdır. Dışortamda gerek olursa yüz maskesi kullanılabilinir. Bu konuda hastaların bilgilendirilerek broşürlerin hazırlanması ilgili sağlık kuruluşlarında dağıtımı uygun olabilir.

7/6243

3. Bu hastalıklar kalıtsal olarak geçtiği için ailede allerjik rinit öyküsü olan ve bahar döneminde rinokonjunktivit ile uyumlu yakınmalar tanımlayan olguların doğru tanı ve uygun tedavi için en yakın allerji merkezine başvurmaları sağlanmalıdır. Çünkü özellikle iyi tedavi edilmeyen rinit astım ile sonlanabilmektedir. Bu konuda halkı bilinçlendirmek için medya organları kullanılmalı ve halka açık toplantılar düzenlenmelidir.
4. En sık allerjik reaksiyona neden olan ağaçlar, huş ağacı, Selvi, zeytin ağacı, Kavak, Kızıl ağaç ve Fındık'tır. Bu nedenle şehir içinde yeni ağaçlardırma çalışmaları esnasında allerjenik olduğu bilinen ve çok sayıda polenleri ile yakınmalara yol açan ağaçlardan kaçınılması ve bu konunun uzmanları tarafından önerilen ağaçların seçimi uygun olacaktır.

Saygılarımızla,

7/6243

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı :B100TSHO100002 - 5264
Konu :Görüş

25.01.01 8770

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Özellikle ilkbahar aylarında bitkilerden oluşup havaya karışarak zamanla ufalanıp havada asılı hale gelebilen ve insanları etkileyen bitki polenleri ile özellikle bazı tür kavak ağaçlarından kaynaklanan pamukçukların insanların sağlığı üzerindeki etkilerinin neler olabileceğinin bilinmesinde; Bakanlığımızca alınacak tedbir ve uygulamalar bakımından eğer var ise bu konulardaki bilimsel araştırma sonuçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bakanlığımız tedbir ve uygulamalarına ışık tutmak ve yol göstermek maksadıyla, yukarıda bahsi geçen konularda Üniversiteniz görüşünün oluşturularak Bakanlığımıza gönderilmesi hususunu arz ederim.

Bakan a.
Dr. M. Tahir SOYDAL
Genel Müdür Yardımcısı